

**Brev till Sophie Elkan från
Selma Lagerlöf: 1918-1921 : L
84:1 - 103**

Lagerlöf, Selma,

HS L 84:1

Jag var det min pappa hundra år gammal. Han var
aktad lika gammal som du är nu. Jag var mer än
gammal med en hundra år gammal hundra år gammal
hundra år gammal hundra år gammal hundra år gammal

Mårbacka , sunne. 18.8.1919

H 2702

Käraste!

Tack för sista kära brevet. Kan det inte helt enkelt vara reumatism det,
som sticker i bröstet? Det har ju varit en oerhört reumatisk väderlek i år
överallt, och jag har känt något liknande en knöl , som jag masserade bort.
Den blev förfärligt öm ett par dagar , men så försvann den. Jag är stel i
hela kroppen mer än vanligt och jag tänker , att det kan vara sviter efter
spanska sjukan, jag håller på att massera armar och ben varje kväll väldeli-
ga. Det hjälper så till vida , att jag inte blir alldeles förstenad. I benet
blir jag naturligtvis aldrig bra, men sedan jag började detta knogande, blir
jag åtminstone inte sämre. Nästan alla människor här på gården framför-
allt alla barn ha kikhosta. Doktorn påstår emellertid , att det inte är den
riktiga kikhostan utan en följd av spanska sjukan. Den är emellertid inte b
bättre för den skull. Så att det är inte omöjligt, förstår du , att detta kan
vara någon sorts knöl , som kommit efter spanska sjukan, och som kan bortmas-
seras. Du borde åtminstone försöka , då du kommer in till Göteborg. Reumatis-
men i år sticker just till ett ögonblick just så, som du beskrev det.

I dag börjar det att regna igen efter att vi har haft vackert hela veck
an och fått in rågen och höet. Nu skulle vi emellertid så råg och det blir d
det nog hinder för, åtminstone idag. Men det kommer väl bättre tider. Den g
gångna veckan alltsedan mitt sista brev har varit så ledsam, därför att vi h
ha haft riktig lönerörelse. Jag ökade på alla löner i våras och jag tyckte
att det var omöjligt nog , men nu är det än värre. Man är alldeles i dessa
människors hand , då så mycket av skörden är obergad. När inte priser på
varken kläder eller skodon sjunker något märkbart , så är det ju heller
inte att förneka , att de förra lönerna äro ohållbara. Men på samma gång är
Värmland inte något Sörmland och jorden ger inte tillräckligt för att

och höjste ägg och smör i jag målte ha ägg till mig
man, han får inte bli av smör i ägg och smör. Men vad kan ha så
kika minnen att det har förskräckta friser till skräck och
de har så otämligt mycket för att smör, att man kan bli av smör.

tillfredsställa deras fordringar. Jag måste ju följa med strömmen, men få se hur länge det kan gå. Jag har märkt något rätt egendomligt. Jag fick hit ett par nya arbetare i våras med stora familjer, och dessa äro alldeles utblottade. De ha varit på Öjervik under en fattig husbonde, men hade haft mycket större löner än som betalats här. De hade inte ett öre, då de kommo inte en matbit och inte kläder. mer än en omgång. Och dessa människor äro så förvånade över mitt folk, som har suttit med mycket mindre inkomster, men nu så småningom ^{sitt} det riktigt bra, både kläder och husgeråd och inte ha känt hunger en dag. Det är den vänliga omsorg man tar om folket, som hjälper mer än pengar. det är jag övertygad om. Men det är inte värt, att göra sig gråa hår för dylikt. Det skall väl komma bättre tider om något år. Värden är nog upp och ned på vänd, men den skall väl en gång komma rätt.

Ja, nu är ju brölloppet i Kungelv över, lyckligt hoppas jag, men jag har ännu ingenting hört. Jag reste inte, jag tyckte, att det inte var möjligt för mig att fara bort och spilla tid på lustbarheter. Jag behöver så väl en samlad arbetstid.— Jo, du frågade om Nils Holgerson. Han är ju nu på alla sätt förbättrad, inte alls otrevlig och uppför sig inte alls illa, fast han ju inte ser ut som annat än vad han är en bättre hygglig arbetare. Han äter med vid bordet och inspektorn har vi också i maten, men det tror jag inte du skall finna oangenämt för båda äro mycket lärgiriga och vilja bli bekanta med världen, om kring dem, så att du kommer att tycka att det lönar sig att tala med dem. De äro inte så som den danske gossen, förstår du, men de äro på sitt sätt kunskapshungriga och det passar bra för dig. Det var märkvärdigt, att den danske skulle ge dig riktigt något att leva på. Ja, kära du, du borde egentligen sitta med en skara ungdom vid dina fötter och ge dem levnadsvishet, det skulle nog ta bättre än fru Gads.

Gerda har varit i Kungelv och moster Julia och Helena. Henriks har nog inte varit där, för i går fick Dahlgren brev från från Ellen och då var hon i Medevi. Hon njuter sitt sorgfria väsen och har legat vid badort hela sommaren. Hon har skrivit till mig, men jag vill ju inte vara i korrespondens med henne, till Fröken vill hon väl inte skriva, nu försöker hon med inspektorn. — *Den kommer han nog inte heller långt med. I det*

beväst jag fick ta vägen angående om tillvar och om badort till Ranta. i Örnmark, men icke ett ord om människan som om tacksvaret med mig, om tre ord i sin brev, som har blivit hemme till den stämning som nu har — Den vilda historien jag höll om henne var den, det har gick i tagarna och